

Brexit Nedir ?

Son dönemde sürekli karşılaştığımız, Avrupa'dan çıkıp küresel bir ilgi odağı haline gelen Brexit, İngiltere, İskoçya, Kuzey İrlanda ve Galler ülkelerinden oluşan Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden ayrılma isteğini ifade eden bir kelime olarak kullanılıyor. Bu kavram daha önce de Euro bölgesinden çıkmak isteyen Yunanistan için kullanılmıştı: "Grexit". Peki Brexit nedir ve ne sebeplerle ortaya çıkmıştır?

Brexit Süreci

1973'te Danimarka ve İrlanda ile birlikte Avrupa Birliği'ne katılan Birleşik Krallık, katılımının üzerinden 3 sene geçmeden bu konudaki ilk referandumu gerçekleştirdi. 1975'te yapılan seçimin sonucunda %67'lik bir oy oranıyla üyeliğin içinde kalmaya karar verildi.

David CAMERON

Brexit fikri, ilk referandumdan tam 40 yıl sonra, David Cameron'ın seçim vaadi olarak gündeme geldi. Cameron'ın vaadi, Avrupa Birliği'nden çıkmak için bir referandum gerçekleştireceği yönündeydi. Muhafazakar Parti lideri olan Cameron, bu seçimi kazandı. Seçimden bir yıl sonra 23 Haziran 2016'da, Ortadoğu'dan akın eden mülteciler ve işçi olarak çalışmak için diğer Avrupa ülkelerinden gelenleri sebep olarak gösteren Birleşik Krallık, Avrupa Birliği'nden ayrılmak için bir referandum yapmaya karar verdi. 46.499.537 kişinin oy verme hakkı bulunduğu referandumun sonucunda yaklaşık 500.000 oy farkı ve %51.9'luk oy oranı ile Birleşik Krallık halkı, Avrupa Birliği'nden ayrılmayı talep etti. Bu beklenmedik sonuç, Avrupa Birliği içerisinde aşırı sağcıların bir zaferi olarak yorumlandı. Referandumdan çıkan sonucun ardından Birleşik Krallık, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 50'nci maddesi olan "Ayrılma Hakkı" sürecini başlattı.

Bu maddeden doğan Ayrılma Hakkı'nı kullanan Birleşik Krallık, 2017'nin mart ayında 2 yıl kadar sürecek ayrılık görüşmelerini resmen başlattı. Bu arada ülkede gerçekleşen seçimlerde Muhafazakar Parti lideri Theresa May, kötü bir sonuçla karşılaşmış ve parlamentodaki çoğunluğu kaybetmişti. 2018'in kasım ayında Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Donald Tusk, Avrupa Birliği'ne üye 27 ülkenin liderinin, İngiltere ile varılan Brexit mutabakatını onayladığını duyurdu. Fakat Avrupa Birliği anlaşmayı onaylasa bile, anlaşmanın ikinci tarafı olan İngiltere Parlamentosu'nda da bu ayrılmanın kabul edilmesi gerekiyor. Theresa May hükümetinin çoğunluğunu kaybettiği parlamentoda Ocak 2019'da çıkan karar olumsuz oldu ve anlaşma reddedildi. 21 Mart'ta gerçekleştiren oylamada, anlaşma ikinci kez reddedildi. Son olarak ise geçtiğimiz günlerde İngiltere Parlamentosu, 286'ya karşı 344 oyla üçüncü kez anlaşmayı reddetti.

Theresa May

Boris Johnson ve Kraliçe 2. Elizabeth

Parlamentoda etkisini kaybeden Theresa May'in istifası üzerine yapılan seçim sonucunda 23 Temmuz 2019 yılında Başbakanlık koltuğuna oturan Boris Johnson oldu. Kraliçe 2. Elizabeth, yeni başbakan olan Johnson'ı Buckingham Sarayı'nda ağırlayarak yeni hükümeti kurmasını talep etti. Bunun yanında Johnson, Kraliçe'ye anlaşma olmasa bile ne pahasına olursa olsun 99 günde Brexit sözü verdi. İngiltere Başbakanı Boris Johnson, anlaşmalı veya anlaşmasız Brexit hedefiyle parlamentoyu askıya aldı. Bu durum, "anayasal darbe" olarak nitelendirildi ve 31 Ağustos 2019 Cumartesi günü Brexit karşıtlarının sokağa dökülmesine sebep oldu. Büyüyen protestolarda binlerce kişi "Darbeyi durdurun!" sloganları attı.

31 Ağustos 2019 Protestoları

Brexit Sürecinde İngiltere ve Avrupa Birliği Ekonomisi

İngiltere dünyada ki onuncu büyük mal ihracatçısı ve hizmet ticaretinde en büyük ikinci ihracatçıken hizmet ithalatında ise beşinci ithalatçıdır. Dış ticaret hacmi ise 1 trilyon dolardan fazladır. Bütün bunların sonucunda dünyanın da en büyük beşinci ekonomisi konumundadır. İngiltere'yi bu konumda tutan faktörler dış ticaret ağırlıklıdır. İngiltere ve Avrupa Birliği'nin 40 yıllık beraberliği ve İngiltere'nin yaptığı ticaret anlaşmalarının Avrupa Birliği koşullarına göre düzenlendiği düşünüldüğünde İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması durumunda bütün ticaret anlaşmalarının yeniden düzenlenmesi gerekecektir. Bunun yanında Avrupa Birliği kuralları çerçevesinde oluşturulan gümrük tarifeleri, yatırımlar, bankacılık sektörü vs. gibi kalemlerin çoğunda yeniden düzenlemeye gidilmesi gerekecek.

İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması gümrük tarifesi açısından oldukça önemlidir. İngiltere, Avrupa Birliği için artık üçüncü ülke konumuna gelecek ve İngiltere ürünleri Avrupa Birliği'ne girerken farklı tarifeler uygulanacaktır. Avrupa Birliği'nin yaklaşık 50 ülke ile serbest ticaret anlaşması bulunmaktadır. İngiltere'nin ayrılması durumunda bütün bu anlaşmalar İngiltere için geçersiz sayılacak ve eğer bu ülkelerle yeniden masaya oturulmazsa İngiltere, ticarete sektöründe büyük kayıplar yaşayacaktır.

İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması sonucunda ticaretin yanında etkilenecek bir diğer konu da "Passporting Hakkı" olacaktır. Passporting uygulaması, İngiltere merkezli şirketlerin Avrupa Birliği ülkelerinde serbest bir şekilde iş yapmalarına olanak sağlayan bir uygulamadır. Brexit sürecinin olumlu sonuçlanıp İngiltere'nin ayrılması durumunda Passporting uygulamasının son bulması beklenmektedir. Bu hakkın son bulması sebebiyle İngiltere'nin iş sektörü ve piyasası büyük olumsuzluklara maruz kalacaktır.

İngiltere, finans sektöründe iyi bir yere sahip olmasına rağmen, Brexit sürecinden beri altında bulunan ülkeler arayıcısı oranda kapatmış ve kapatmaya da devam etmektedir. Brexit süreci söz konusunda olduğundan beri, İngiltere piyasasına güven ciddi oranda azalmıştır. Bunun sonucunda Brexit öncesinde artan bir grafik seyreden Sterlin, Brexit sürecinden itibaren değer kaybetmeye başlamıştır. Brexit referandumunun yapıldığı 2016 yılının başında 1.32 seviyesinde olan GBP/EUR (Sterlin/Euro paritesi), referandum sonrasında, yılın ikinci çeyreğinin sonlarında 1.19 seviyelerine kadar gerilemiştir.

Brexit süreci, sadece İngiltere ekonomisine değil, Avrupa Birliği ekonomisine de zarar vermektedir. İngiltere'nin hem Avrupa Birliği hem de dünya pazarındaki payı, ayrılma sonrasında Avrupa Birliği ekonomisinde büyük kayıplara yol açacaktır. İngiltere'deki eğitim, Avrupa ekonomisine büyük paralar kazandırıyor. Dönemin İngiltere Başbakanı May, Brexit sonrası öğrenci vizelerine sınırlama getirmeyi düşünmediklerini söylemişti. Şuan Avrupa Birliği vatandaşı öğrenciler ile İngiltere vatandaşı öğrenciler eğitime aynı ücreti ödüyor. Ancak Avrupa Birliği öğrencileri Brexit sonrası yüksek ücretlerle karşılaşılabılır.

ARAŞTIRAN VE HAZIRLAYAN

Burak Safa ARABACI
 Ekonomi Araştırma

TARİH :

İMZA :

Departman : Ekonomi Araştırma
 İletişim : trbullekon@gmail.com
 Ziyaret : www.bullekon.com